

MIKC «Latgales Mūzikas un
mākslas vidusskola»

seminārs

**«Profesionālās
ievirzes (vizuālā māksla)
mācību priekšmetu
programmu izstrādes
metodika»**

2024.gada 29.novembrī

profesionālās ievirzes programmas «Vizuāli plastiskā
māksla II» mācību priekšmeta - **Kompozīcija**
programmas izstrāde

Semināra laikā plānots:

- Iepazīstināt ar galvenajiem mācību priekšmetu
programmu izstrādes soļiem.
- Veidot diskusiju par izaicinājumiem un iespējamām
risinājumiem šajā jomā.

programma

N.p.k.	Tēma	Stundu skaits	Pasniedzējs
1.	Mācību programmu izstrādes metodika – mūsu pieredze	1	MIKC “Latgales Mūzikas un mākslas vidusskola”, struktūrvienības “Rēzeknes Mākslas un dizaina skola” vadītājas vietniece- Kristīne Binduka
2.	Mācību priekšmeta “Kompozīcija” programmas uzdevumi	1	MIKC “Latgales Mūzikas un mākslas vidusskola” struktūrvienības “Rēzeknes Mākslas un dizaina skola” pedagogs, mg.art.- Iveta Ošāne
Kopā		2	

Mākslu izglītības kompetences centrs "Latgales Mūzikas un mākslas vidusskola"

APSTIPRINU

Atbrīvošanas aleja 56, Rēzekne, LV-4601, reģ.nr. 40900040227, tālr. 29115507, e-pasts pasts@lmmv.gov.lv, www.lmmv.gov.lv

MIKC Latgales Mūzikas un mākslas vidusskola
Rēzeknes Mākslas un dizaina skola

direktors _____
Raimonds Arbidāns

Mācību priekšmeta programma
Kompozīcija

* Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu

2024

Mācību priekšmeta programma

Kompozīcija

Apjoms stundās: 205

Stundu sadalījums pa mācību gadiem:

1.klase	2.klase	3.klase	4.klase	5.klase	6.klase	7.klase
		35	70	35	35	30

Mērķis: *(No mācību priekšmeta Vadlīnijām)* Veicināt audzēkņos izpratni par kompozīciju kā daudzveidīgu vizuālo izteiksmes līdzekļu lietojumu mākslā, dizainā un savā radošā darbībā.

Uzdevumi: *(No mācību priekšmeta Vadlīnijām)*

1. Iegūt daudzveidīgu pieredzi kompozīcijas likumsakarību iepazīšanā un apguvē, lai iegūto pieredzi mērķtiecīgi izmantotu radošā procesā
2. Iepazīt kompozīciju kā neierobežotu iespēju organizēt vizuālos izteiksmes līdzekļus, lai atspoguļotu māksliniecisko ieceri.
3. Apzināt kompozīcijas nozīmi dažādās radošās nozarēs, pielietot apgūtās kompozīcijas likumsakarības mācībās un personiskā pieredzē.

Materiāli tehniskie resursi:

Kompozīcijas klases aprīkojums, dators ar televizora ekrānu prezentāciju demonstrēšanai, gaismas galds, tāfele.

Mācību saturs pa gadiem un semestriem *(Atlasa no mācību priekšmeta Vadlīnijām, izvēloties apgūstamā satura secību un apjomu)*

3. Klase 1., 2. semestris	Eksperimenti ar kompozīcijas principu maiņu; Kompozīcijas no neierastiem materiāliem; Grāmatas ilustrācija; Izteismīguma palielināšana
4. klase 1.,2. semestris	Burta un teksta raksturs; Izstādes kuratora kurpēs; Emociju attēlojums; Mazāk ir vairāk; Zīme un nozīme
5. klase 1.,2. semestris	Instalācija telpā un laikā; No plaknes uz telpiskumu; No reālistiska līdz abstraktam;
6. klase 1., 2. semestris	Aktualitātes vizualizēšana; Radošā maketēšana; Mākslas darba interpretēšana
7.klase 1. semestris	Centrālā/joslu/klājošā kompozīcija; Spēle un performance; Asociācijas un tēli

ATSLĒGAS VĀRDI IEDVESMAI

IZTEIKSMES LĪDZEKĻI

KOMPOZĪCIJAS PRINCIPI

RAKURSS FAKTŪRA
 PUNKTS PIESĀTINĀJUMS TELPA
 LĪNIJA SIMETRIJA ASIMETRIJA
 MATERIALITĀTE LAUKUMS FORMA APVEIDS
 DEKORATĪVS FORMA TEKSTŪRA ABSTRAKCIJA NOZĪME
 ORNAMENTS ZELTA GRIEZUMS GAISMA BURTVEIDOLS IDEJA BURTS STATISKS
 PROPORCIJA APJOMS IZKĀRTOJUMS LAUKUMĀ
 ELEMENTS RAKSTS ASOCIĀCIJAS AKCENTS MĒROGS
 INTENSITĀTE ZĪME EMOCIJA LĪDZSVARS DALĪJUMS PLĀNOS IEKOMPONEŠANA
 SIMBOLS RITMS KONTRASTS SKATA PUNKTS
 TEKSTS KUSTĪBA VĒSTĪJUMS STILIZĀCIJA FORMĀTS KRĀSA
 CENTRS DOMINANTE KOPSKATS
 TĒLPISKUMS VIENOTĪBA DETALIZĀCIJA
 TONIS DINAMIKA

IETEICAMĀS TĒMAS

AKTUALITĀTES VIZUALIZĒŠANA

ASOCIĀCIJAS UN TĒLI

BURTA UN TEKSTA RAKSTURS

CENTRĀLA/JOSLU/KLĀJOŠA KOMPOZĪCIJA

EKSPERIMENTI AR KOMPOZĪCIJAS
PRINCIPU MAIŅU

EMOCIJU ATTĒLOJUMS

INSTALĀCIJA TĒLPĀ UN LAIKĀ

INTERPRETĒ MĀKSLAS DARBU!

IZSTĀDES KURATORA KURPĒS

IZTEIKSMĪGUMA PALIELINĀŠANA

KOMPOZĪCIJA NO NEIERASTIEM
MATERIĀLIEM

MAZĀK IR VAIRĀK

NO PLAKNES UZ TĒLPISKUMU

NO REĀLISTISKA LĪDZ ABSTRAKTAM

RADOŠĀ MAKETĒŠANA

SPĒLE UN PERFORMANCE

SVARĪGAIS UN MAZSVARĪGAIS, SKATIENA
VADĪŠANA

ZĪME UN NOZĪME

MĒRĶIS: attīstīt audzēkņos interesi par mākslu un kultūru, virzīt audzēkņus uz savas personiskās attieksmes apzināšanu un spēju formulēt savu viedokli.

SATURA TEMATISKĀS JOMAS

MĀCĪBU SATURS

UZDEVUMI

SASNIEDZAMIE REZULTĀTI

Māksla un
kultūrvidē

- Mākslas darbi un kultūras liecības
- Personības mākslā un kultūrā
- Māksla kultūrvidē
- Darbības sfēras mākslas nozarēs

Iepazīt mākslu un
kultūrvidi kā iespēju
paplašināt savu
pieredzi un izmantot to
savā radošajā darbībā

- **Ir iepazinis** laikmetīgās mākslas, mākslas vēstures, lokālās kultūrvides, starpdisciplinārus mākslas piemērus.
- **Ir iepazinis** dažādu laikmetu māksliniekus – viņu dzīvesstāstus, domas, māksliniecisko rokrakstu.
- **Ir iepazinis** piemērus kā mākslinieku domubiedru grupas veidojušas jaunas idejas un ceļus mākslā.
- **Ir iepazinis** dažādus mākslas izstādīšanas veidus, kolekcijas.
- **Ir priekšstats** par aktuālām norisēm mākslā Latvijā un pasaulē.
- **Ir priekšstats** par darbības sfērām – mākslas nozarēs, profesijām mākslas darbu popularizēšanai un producēšanai.

Mākslas
darba
izzināšana un
vērtēšana

- Mākslas darba izzināšanas principi
- Mākslas darba izpēte un interpretācija
- Vērtības

Apgūt daudzveidīgu
pieredzi mākslas darba
izzināšanā, lai virzītu
audzēkņus uz savas
personiskās attieksmes
paušanu, viedokļa
formulēšanu

- **Ir ieguvis pieredzi** analizēt un vērtēt mākslas darbus, kultūrvides piemērus, ievērojot tolerances un atvērtības principus.
- **Ir pieredze** formulēt savu attieksmi, vērtējot mākslas darbu, izstādi, kultūrvides piemērus.
- **Ir ieguvis pieredzi** pētīt, pārdomāt un vērtēt mākslas darbu un interpretēt to: stāstīt par izteiksmes līdzekļiem, kompozīciju, tēliem, lietojot mākslas terminus, jēdzienus; interpretēt darba vēstījumu, balstoties uz savu pieredzi.
- **Spēj** saskatīt sakarības mākslas darba saistībā ar tā vēsturisko, sociālo un ģeogrāfisko kontekstu.
- **Ir priekšstats** par individuālām un sabiedrības vērtībām, mākslas lomu un nozīmi.
- **Ir priekšstats** par mākslas kanonu, kultūras kanonu.
- **Izprot** autoritātes un darba radīšanas procesā ievēro ētikas principus.

Metodes
mākslas
iepazīšanai un
interpretēšanai

- Komunikācijas rīki un metodes
- Izpētes metodes
- Vizuāla interpretācija
- Projekti

Apgūt un pielietot
dažādas metodes
mākslas iepazīšanai un
interpretēšanai

- **Ir pieredze** izteikt un prezentēt viedokli par mākslas darbu vai izstādi, galerijas vai muzeja apmeklējumu – dažādos veidos – mutiski, rakstiski, digitāli.
- **Ir pieredze** izziņāt, komentēt, salīdzināt atšķirīgu laikmetu mākslas darbus pēc atšķirīgiem kritērijiem.
- **Ir pieredze** izmantot dažādas mākslas darba izpētes metodes.
- **Ir pieredze** daudzveidīgi vizuāli interpretēt mākslas darbus – brīvi vai pēc noteiktiem kritērijiem.
- **Ir pieredze** patstāvīgi un grupā izstrādāt radošu projektu, pētījumu, iekļūties kādā no mākslas profesijām, iesaistīties mākslas un kultūras pasākumos.

- 3.kl. Eksperimenti ar kompozīcijas principu maiņu; Kompozīcijas no neierastiem materiāliem; Grāmatas ilustrācija; Izteismīguma palielināšana. (Līniju ritmi, faktūras, tumši gaišās attiecības, krāsa; kompozīcijas organizēšanas principi – dominante, ritms, kontrasts)
- 4.kl. Burta un teksta raksturs; Izstādes kuratora kurpēs; Emociju attēlojums; Mazāk ir vairāk; Zīme un nozīme. (Vizuālie elementi; kompozīcijas organizēšanas principi – telpa, līdzsvars, vienkāršība)
- 5.kl. Instalācija telpā un laikā; No plaknes uz telpiskumu; No reālistiska līdz abstraktam; (Izteiksmes līdzekļi; kompozīcijas organizēšanas principi – kustība, vienotība, proporcijas)
- 6.kl. Aktualitātes vizualizēšana; Radošā maketēšana; Mākslas darba interpretēšana (Izteiksmes līdzekļi; kompozīcijas organizēšanas principi)
- 7.kl. Centrālā/joslu/klājošā kompozīcija; Spēle un performance; Asociācijas un tēli (Izteiksmes līdzekļi; kompozīcijas organizēšanas principi)

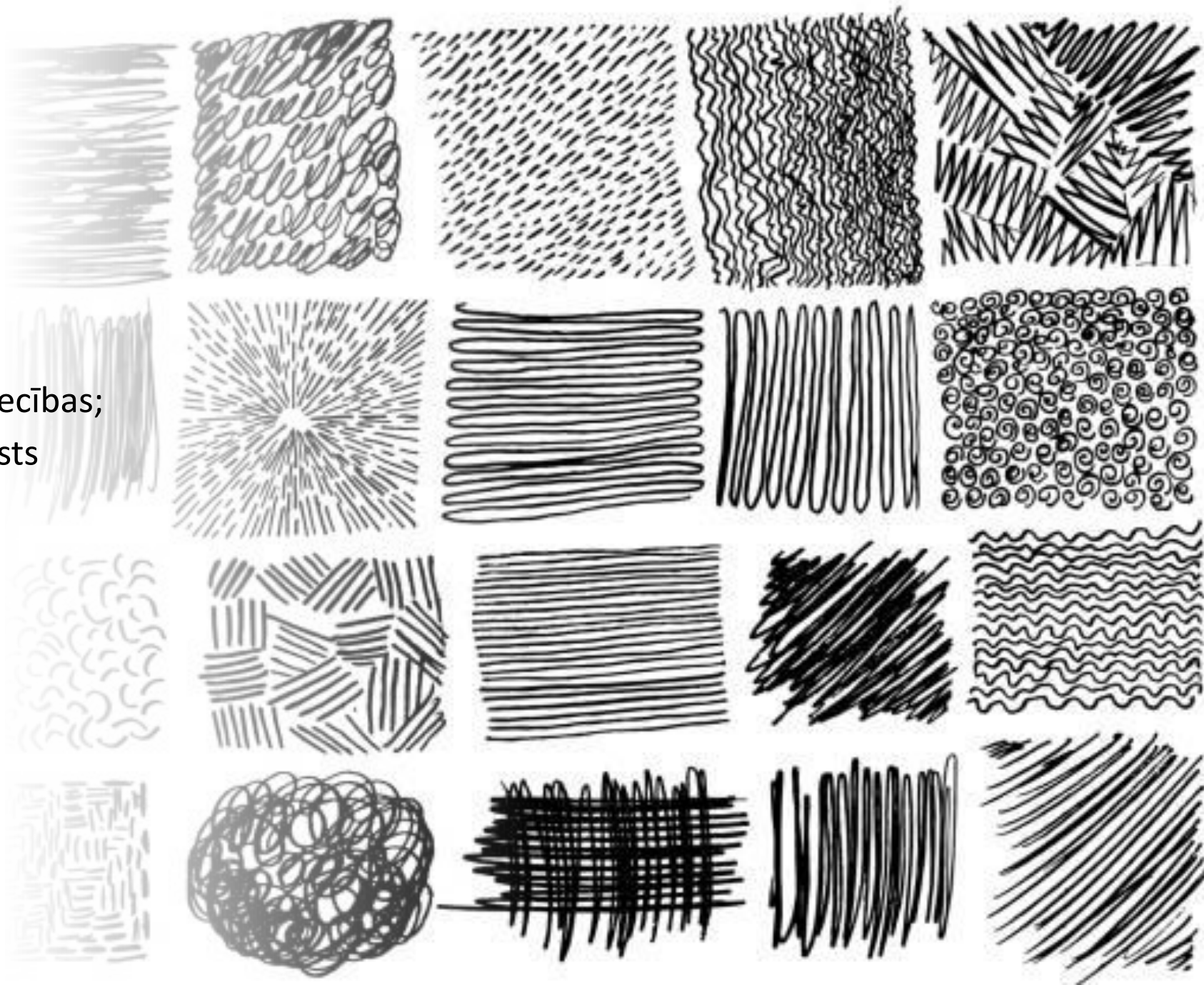
3. klase, 1. semestris

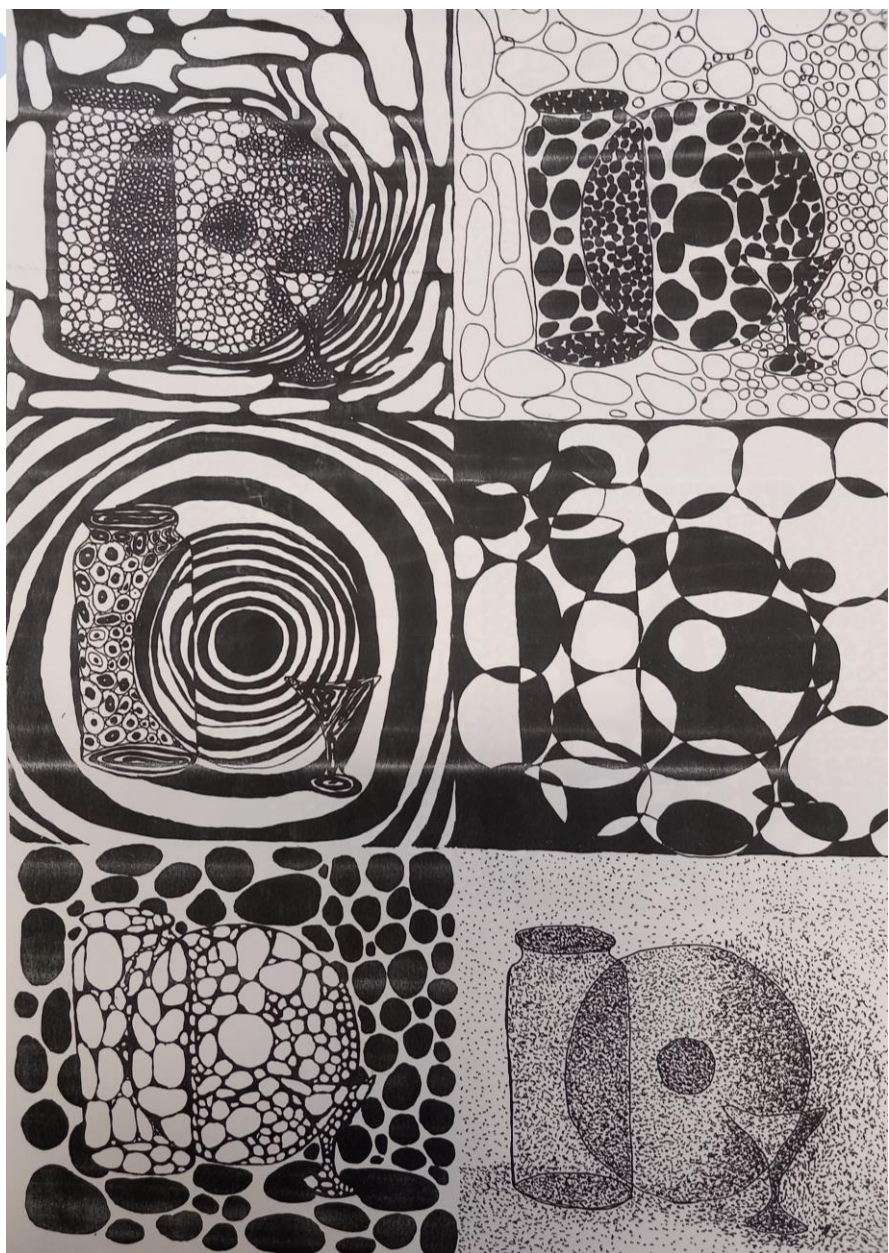
Kompozīcija

Nr. p.k.	Sasniedzamais rezultāts (Spēj/ zina/ izprot/ ir iepazinis/ ir apguvis ir pieredze/ ir iemaņas...) Atlasa no mācību priekšmeta vadlīnijām, saskaņojot ar mācību saturu un mācību uzdevumu	Tēma un mācību uzdevums Izstrādā atbilstoši mācību saturam un sniedzamajiem rezultātiem, var izvēlēties tēmu un atlasīt atslēgas vārdus mācību uzdevuma izstrādei no vadlīniju pielikuma	Stundu skaits Norāda kopējo stundu skaitu tēmai vai mācību uzdevumam	Resursi Izvēlas no vadlīniju pielikuma un citiem resursiem	Termini, jēdzieni satura apguvei Izvēlas no vadlīniju pielikuma un citiem resursiem atbilstoši tēmai un mācību uzdevumam	Starppriekšmetu saikne Norāda, ja notiek sadarbību ar citu mācību priekšmetu tēmas vai mācību uzdevuma ietvaros
1.	Ir pieredze izmantot novēroto dabā, kultūrvidē, sabiedrībā, mākslas un dizaina piemēros. Ir pieredze pētīt tēmu no dažādiem aspektiem, iegūt informāciju, vizualizēt izpētīto. Spēj atlasīt un izvēlēties piemērotāko ideju tālākam darbam, pamatot savu viedokli. Ir pieredze eksperimentēt ar kompozīcijas iespējām – radošā darba noskaņu, saturu, nozīmi	Eksperimenti ar kompozīcijas principu maiņu. Vizuālo elementu un kompozīcijas likumsakarību apguve radošā procesā Iegūstot daudzveidīgu pieredzi kompozīcijas likumsakarību iepazīšanā un apguvē, lai mērķtiecīgi izmantotu pieredzi. (Līniju ritmi, faktūras, tumši gaišās attiecības; Ritms, dominante, kontrasts, Kompozīcija no neierastiem materiāliem)	35	Iedvesmas avoti un tēmas izpēte kas? - daba, kultūrvidē, sabiedrība, mākslas un dizaina piemēri, personīgā pieredze kā? - vērošana un skicēšana, fotografēšana, avotu izpēte, diskusija, dalīšanās pieredzē	Vizuālie elementi, izteiksmes līdzekļi, kompozīcijas organizēšanas principi	zīmēšana, gleznošana, dizaina pamati

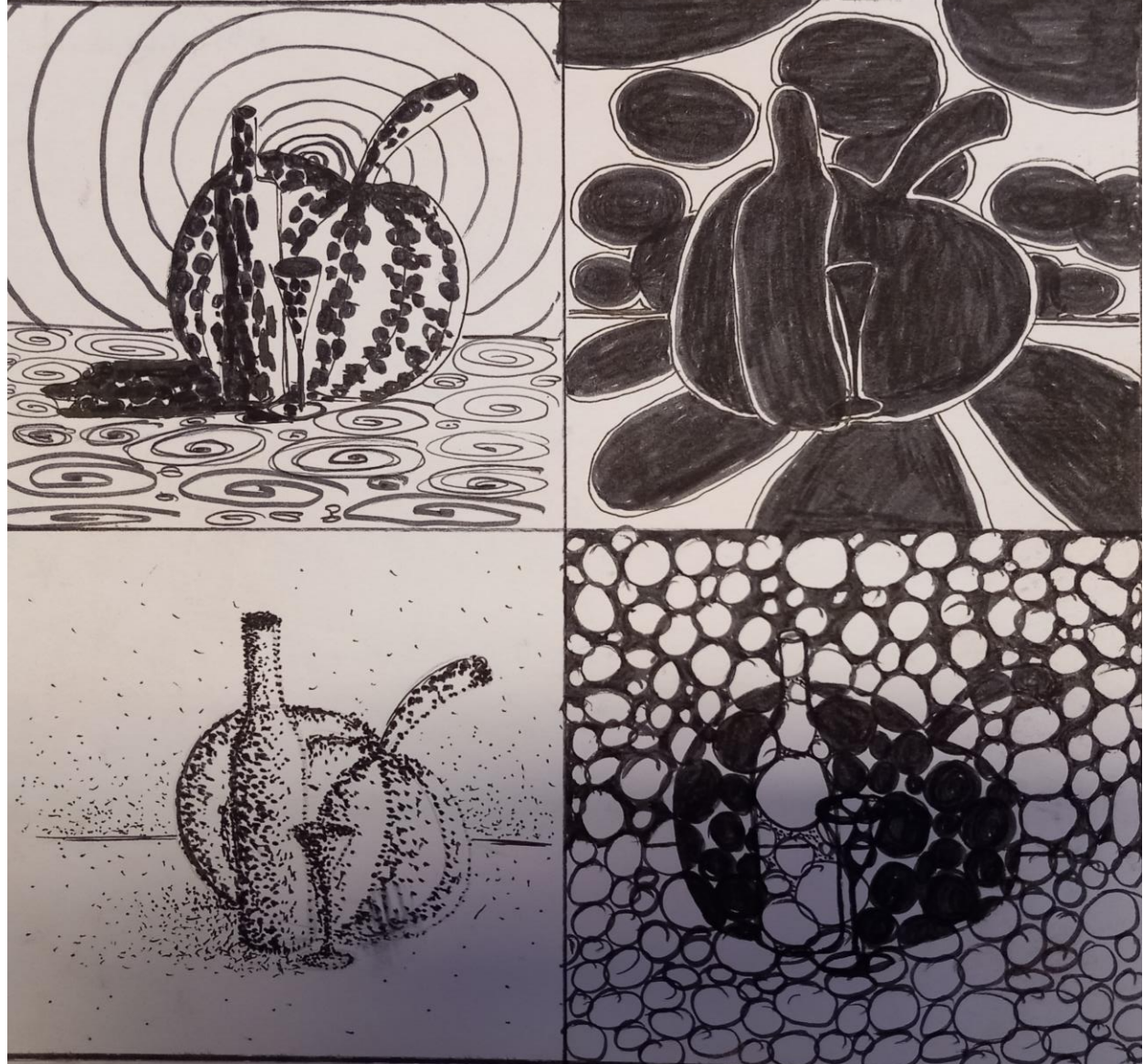
Nr. p.k.	Sasniedzamais rezultāts (Spēj/ zina/ izprot/ ir iepazinis/ ir apguvis ir pieredze/ ir iemaņas...) Atlasa no mācību priekšmeta vadlīnijām, saskaņojot ar mācību saturu un mācību uzdevumu	Tēma un mācību uzdevums Izstrādā atbilstoši mācību saturam un sasniedzamajiem rezultātiem, var izvēlēties tēmu un atlasīt atslēgas vārdus mācību uzdevuma izstrādei no vadlīniju pielikuma	Stundu skaits Norāda kopējo stundu skaitu tēmai vai mācību uzdevumam	Resursi Izvēlas no vadlīniju pielikuma un citiem resursiem	Termini, jēdzieni satura apguvei Izvēlas no vadlīniju pielikuma un citiem resursiem atbilstoši tēmai un mācību uzdevumam	Starppriekšmetu saikne Norāda, ja notiek sadarbību ar citu mācību priekšmetu tēmas vai mācību uzdevuma ietvaros
1.	Ir pieredze izmantot novēroto dabā, kultūrvidē, sabiedrībā, mākslas un dizaina piemēros. Ir pieredze pētīt tēmu no dažādiem aspektiem, iegūt informāciju, vizualizēt izpētīto. Spēj atlasīt un izvēlēties piemērotāko ideju tālākam darbam, pamatot savu viedokli. Ir pieredze eksperimentēt ar kompozīcijas iespējām – radošā darba noskaņu, saturu, nozīmi	Eksperimenti ar kompozīcijas principu maiņu. Vizuālo elementu un kompozīcijas likumsakarību apguve radošā procesā Iegūstot daudzveidīgu pieredzi kompozīcijas likumsakarību iepazīšanā un apguvē, lai mērķtiecīgi izmantotu pieredzi. (Līniju ritmi, faktūras, tumši gaišās attiecības; Ritms, dominante, kontrasts, Kompozīcija no neierastiem materiāliem) Kopējā kompozīcija, izteiksmīgums, režģis kvalitāte • Garšīgā kūka, • Mājiņas, • Klusā daba	6 6 6 6 8 3	Iedvesmas avoti un tēmas izpēte kas? - daba, kultūrvide, sabiedrība, mākslas un dizaina piemēri, personīgā pieredze kā? - vērošana un skicēšana, fotografēšana, avotu izpēte, diskusija, dalīšanās pieredzē Radošā darba izstrāde kas? - idejas vizualizācija, izteiksmes līdzekļu, kompozīcijas risinājuma, materiālu un tehniku izvēle kā? - praktisko iemaņu pielietošana, materiālu un tehniku iepazīšana, izmantošana	Vizuālie elementi, izteiksmes līdzekļi, (punkts, līnija, apveids, krāsa, faktūra) kompozīcijas organizēšanas principi Darba noformējums	zīmēšana, gleznošana, dizaina pamati

- Līniju ritmi,
- faktūras, tumši gaišās attiecības;
- Ritms, dominante, kontrasts

Ritms,
dominante,
kontrasts

- Ritms, nianse, kontrasts

Materiāli , izteiksmīguma
palielināšana

- plaknes piepildīšana, laukuma organizēšana

attēli : BIKIBUKS – latviešu bērnu dzejoļu izlase. Katram dzejolim atvēlēta sava grāmatiņa, ko vieno mākslinieku Rūtas Briedes un Arta Brieža veidotais dizains: mazam bērnam ērts formāts un sērijas logo – ziņkārīgais ragainis BIKIBUKS

Grāmatiņas tiek numurētas, lai tās būtu ērti krāt mājas bibliotēkā.

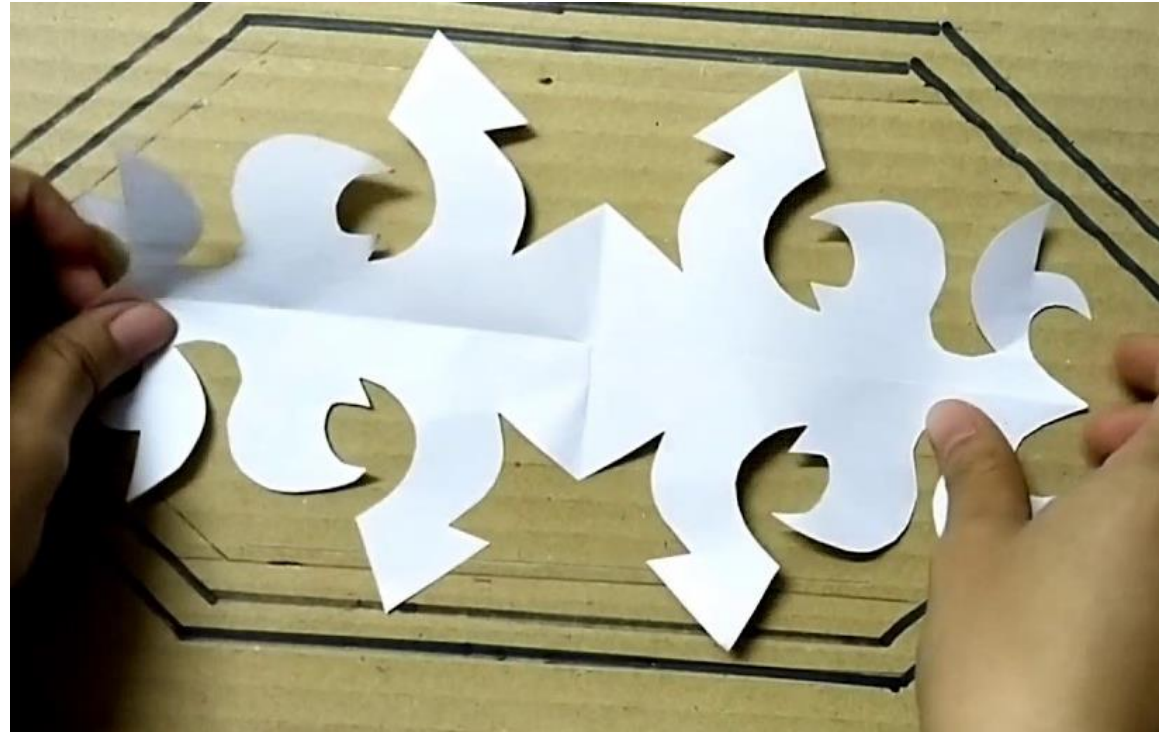
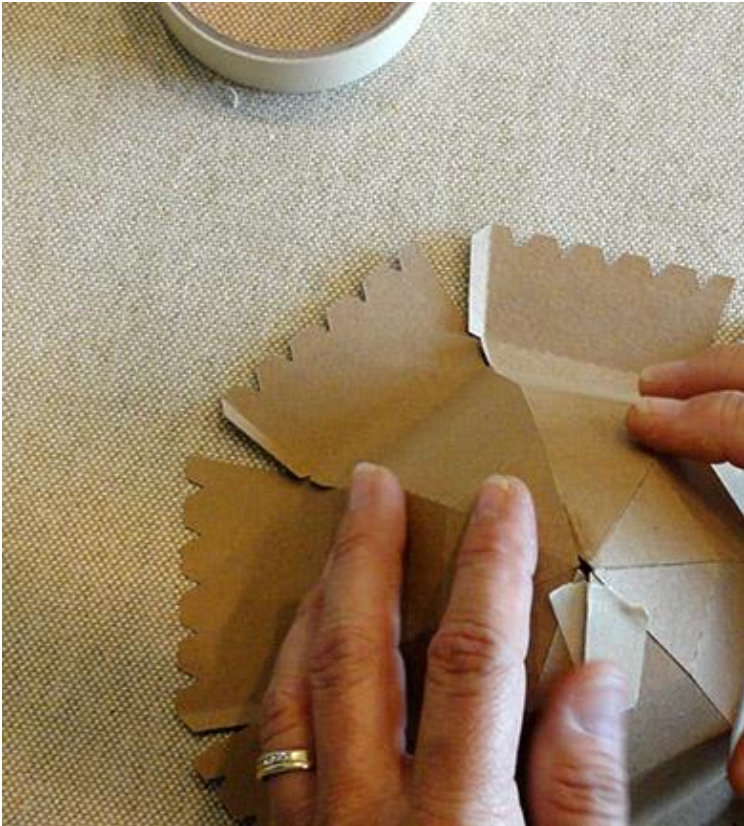
laukuma organizēšana, atslogotie laukumi

attēli : BIKIBUKS – latviešu bērnu dzejoļu izlase. Katram dzejolim atvēlēta sava grāmatiņa, ko vieno mākslinieku Rūtas Briedes un Arta Brieža veidotais dizains:
mazam bērnam ērts formāts un sērijas logo – ziņkārīgais ragainis BIKIBUKS

Grāmatiņas tiek numurētas, lai tās būtu ērti krāt mājas bibliotēkā.

- uzdevumu saistība ar citiem mācību priekšmetiem

- 3.klase: dizaina pamati, papīra locīšanas uzdevumi, tehniku apguve

3.klase: gleznošana no dabas, iztēles gleznojumi, tehniku apguve

1.semestris:

- “**Viss, kas ir garšīgs!**” Dabas formu radoša attēlošana, formas stilizācija.
- Gleznojuma kopīgā **noskaņa**. Izteiksmes līdzeklis – **ritms**. Dekoratīva kompozīcija, izmantojot arhitektūras motīvu.
- **Gaismēna**. Geometriskā priekšmeta formas veidošana krāsās. Apkārtējās vides iedarbība. Balts kubs uz krāsaina fona.
- Dažādu **tehniku pielietojums** glezniecībā. Radoša kompozīcija Ziemassvētku noskaņā

Resursi: papīrs A3, guaša, eļļas pastēļi, melns flomāsters

3.klase: gleznošana no dabas, iztēles gleznojumi, tehniku apguve

2.semestris

- **Faktūra glezniecībā.** Ainava. Radošs gleznojums ar paletes nazi.
- **Gaismēna.** Geometriskā priekšmeta formas veidošana krāsās. Stilizēts cilindrs (dekoratīvs risinājums joslās)
- **Krāsu savstarpējā iedarbība.** Kolorīts. Dekoratīva kompozīcija "Svētki"
- Radošs gleznojums.
**Dabas motīva formas
izpēte, attēlošana**

Resursi: Papīrs A3, guaša, eļļas pastēļi, akvarelis, akrils, marķieris, paletes nazis

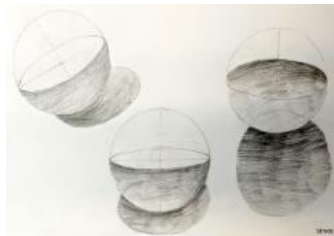
Starppriekšmetu saikne: zīmēšana – gleznošana – kompozīcija – mākslas valoda

Zīmēšana 4.klasē

1.Dabas formu izpēte, attēlošana. Augļu un dārzeņu studija, formas stilizācija

2. Ģeometrisku priekšmetu konstruēšana. Lode, gaismēnas konstruktīvs zīmējums.

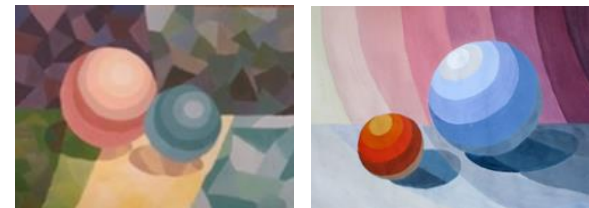

Gleznošana 4.klasē

1.Formas veidošana krāsās. Īstermiņa dabas formu (augļu, dārzeņu, sēņu) studija.

2. Ģeometriskā priekšmeta formas veidošana krāsās. Stilizēta lode. Dekoratīvs risinājums laukumos un joslās.

MIKC «Latgales Mūzikas un mākslas vidusskola»

seminars

«Profesionālās ievirzes (vizuālā māksla) mācību priekšmetu programmu izstrādes metodika»

MIKC LMMV «Rēzeknes Mākslas un dizaina skola» struktūrvienības vadītājas
vietniece-**Kristīne Binduka**

Izmantoti Profesionālās ievirzes izglītības programmas «Vizuāli plastiskā māksla» mācību priekšmetu audzēkņu darbu attēli